

Consultatieverslag Ontwerpbesluit elektriciteit en gas

1. Inleiding

Van 23 februari 2015 tot en met 23 maart 2015 was het mogelijk voor partijen via een internetconsultatie te reageren op het ontwerpontwerpbesluit elektriciteit en gas. In dit ontwerpbesluit wordt de uitvoeringsregelgeving op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet herzien en samengevoegd naar aanleiding van het wetsvoorstel voor de samenvoeging en modernisering van genoemde wetten. Deze modernisering vloeit voort uit de beleidsbrief STROOM. Op de consultatie van het ontwerpbesluit zijn, net als op de consultatie van de beleidsbrief en het wetsvoorstel, veel (uitgebreide) reacties binnengekomen. Verschillende reacties hadden betrekking op het wetsvoorstel en zullen waar mogelijk worden betrokken bij de verdere vormgeving van deze wet. Ook hadden verschillende reacties betrekking op zaken die zullen worden geregeld in een ministeriële regeling. Deze opmerkingen worden meegenomen bij de vormgeving van de ministeriële regeling die eveneens voorafgaand aan de vaststelling wordt geconsulteerd via internet.

Voor de totstandkoming van het ontwerpbesluit is gelet op de beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2016 een beperkte periode beschikbaar. Om alle belangstellenden in een vroeg stadium de gelegenheid te bieden te reageren op het ontwerpbesluit en de toelichting en deze reacties te kunnen meenemen in de nadere vormgeving van het ontwerpbesluit, zijn de concepten in de vorm van een 'werkversie' voorgelegd. Tegelijkertijd is aan het concept verder gewerkt en zijn zaken zoals de toelichting, formuleringen en verwijzingen in andere regelgeving toegevoegd en verbeterd. Dankzij die kwaliteitsslag en de verbeteringen naar aanleiding van de consultatiereacties is een gedegen ontwerpbesluit ontstaan voor de volgende stap in het proces.

Hieronder wordt op vijf thema's ingegaan die in veel reacties terugkwamen:

1. de uitzonderingen op de enkelvoudige storingsreserve;
2. het investeringsplan;
3. de regeling voor congestiemanagement voor elektriciteit;
4. de regeling schadevergoeding voor wind op zee;
5. de beleidsneutrale omzetting van enkele hoofdstukken en onderdelen.

Dit betekent niet dat andere thema's minder relevant zijn, maar die zijn door de veelzijdigheid aan reacties niet goed samen te vatten. In de bijlage is daarom een letterlijke weergave van de inbreng opgenomen met de reactie van het ministerie daarbij. Daar waar reacties niet zijn overgenomen is uitleg gegeven over de redenen hiervoor. Bij reacties die materieel gezien zijn verwerkt is 'aangepast' vermeld. Dat betekent niet dat de reacties noodzakelijkerwijs letterlijk zijn overgenomen.

2. Uitzonderingen op de enkelvoudige storingsreserve

In het ontwerpbesluit is een aantal uitzonderingen opgenomen op de verplichting voor transmissiesysteembeheerders om hun systeem zo te ontwerpen en bedrijven dat het transport gewaarborgd is indien zich tijdens onderhoud een enkelvoudige storing voordoet. Het doel hiervan is om de bestaande betrouwbaarheid te handhaven en de regeling op enkele punten te verfijnen. Waar uitzonderingen worden toegestaan sluiten deze aan op de bestaande praktijk. De verfijning brengt met zich mee dat de uitzonderingen niet in alle gevallen van toepassing zijn op het gehele systeem maar slechts op de onderdelen van het systeem.

Enkele opmerkingen hadden betrekking op het technische en ontoegankelijke karakter van de beschrijving van de toegestane uitzonderingen. Voor deze opmerkingen bestaat begrip, maar wat we daar doen is het complexe en geavanceerde technische ontwerp van een transmissiesysteem beschrijven. Waar mogelijk is gebruikgemaakt van suggesties uit de internetconsultatie om de formulering toegankelijker te maken en is een aantal onderdelen nader toegelicht. Het is echter praktisch niet mogelijk gebleken om onderdelen daarvan of situaties op een sluitende manier te beschrijven zonder gebruikmaking van complexe en technische formuleringen.

Er werd daarnaast in een aantal reacties aangegeven dat de voorgestelde uitzonderingen te ruim zouden zijn, waarbij suggesties zijn gegeven voor een alternatieve regeling. Dit alternatief komt er op neer dat de toezichthouder in uitzonderingssituaties kan toestaan dat wordt afgeweken van de

verplichting om een enkelvoudige storingsreserve aan te houden. In het wetsvoorstel is met het oog op de gewenste betrouwbaarheid van het transmissiesysteem echter de keuze gemaakt om het kwaliteitsniveau en de uitzonderingen daarop bij of krachtens de wet vast te leggen. Daarnaast zou de bevoegdheid van de toezichthouder om uitzonderingen toe te staan extra uitvoeringslasten met zich meebrengen, terwijl een van de doelen van STROOM juist is om deze lasten te beperken. Afnemersorganisaties hebben daarnaast opgemerkt dat ook onderdelen van het systeem waarop minder dan 100 MW is aangesloten redundant zouden moeten worden uitgevoerd, omdat ook op dergelijke onderdelen afnemers kunnen zijn aangesloten met zeer kritische bedrijfsprocessen. Deze reacties lijken er van uit te gaan dat systeembeheerders op basis van de voorgestelde uitzonderingen willekeurig onderdelen van het transmissiesysteem zullen in- en uitschakelen en miskent daarmee dat zij op basis van overige regelgeving verplicht zijn om afnemers op de hoogte te stellen van voorgenomen onderbrekingen.

Tenslotte is in enkele reacties de zorg geuit dat deze regeling kan leiden tot verslechtering ten opzichte van de huidige situatie, omdat transmissiesysteembeheerders een redundant systeem zouden kunnen terugbrengen tot een systeem zonder storingsreserve. Deze veronderstelling is echter onjuist; de uitzonderingen die in het ontwerpbesluit zijn opgenomen sluiten aan bij het huidige kwaliteitsniveau en leidt in een aantal gevallen zelfs tot een betere kwaliteit.

3. Investeringsplan

Verschillende vragen en opmerkingen hadden betrekking op de inhoud en het detailniveau van de investeringen en capaciteitsramingen. Deze vragen hebben niet geleid tot aanpassingen, omdat het ontwerpbesluit de grondslag bevat om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over onder andere het detailniveau van de investeringen en capaciteitsramingen. Deze opmerkingen zullen betrokken worden bij het opstellen van de regels over het investeringsplan in de ministeriële regeling. Een ander naar voren gebracht punt is dat investeringen ook kunnen zijn ingegeven door andere overwegingen dan het wegnemen van capaciteitsknelpunten en dat in de voorgestelde regeling onduidelijk was dat vervangingen niet worden gedaan om capaciteitsknelpunten weg te nemen. Het ontwerpbesluit is aan deze opmerkingen aangepast.

Enkele partijen gaven, ten aanzien van de kwalitatieve omschrijving in het tienjaren plan, aan een doorlooptijd van tien jaar te lang te vinden, omdat innovaties bij de ontwikkeling van duurzame energie tweejaarlijkse bijstelling noodzakelijk maken. Ervaring leert echter dat het voor veel investeringen wel noodzakelijk is om zeker tien jaar vooruit te kijken. Dit neemt niet weg dat het investeringsplan flexibel is en dit plan elke twee jaar moet worden bijgesteld, waardoor er ruimte bestaat voor tussentijdse aanpassingen. Andere partijen gaven aan de termijn van twee jaar te kort te vinden, omdat zich een overlap kan voordoen tussen twee opvolgende investeringsplannen. Om de twee jaar is echter nodig om een actueel beeld te houden van investeringen in verband met de energietransitie. Daarnaast sluit een periode van twee jaar goed aan bij de huidige praktijk. Voor enkele partijen was onduidelijk op welke wijze de noodzaak van een investering wordt vastgesteld en hoe de bevindingen van SodM in die noodzakelijkheidstoets wordt verwerkt. Deze procedure is in de toelichting verduidelijkt.

4. Wind op zee

Gevraagd is de huidige regeling voor schadevergoeding, indien windparken op zee niet tijdig worden aangesloten, ook toe te passen op wind op land. Windparken op zee hebben echter te maken met heel andere omstandigheden dan windparken op land. Op zee moet het systeem waarop windparken kunnen worden aangesloten geheel worden aangelegd, terwijl het op land gaat om het realiseren van een aansluiting, eventueel in combinatie met een veel beperktere netuitbreiding. Bovendien is de situatie op zee heel anders qua kosten en qua noodzakelijk en beschikbaar materieel om het systeem en de windparken aan te leggen en te onderhouden. Gelet hierop ligt het niet voor de hand de regeling ook toe te passen voor wind op land. Het is in de praktijk ook niet gebleken dat het ontbreken van een dergelijke regeling voor wind op land een belemmerende factor is in het realiseren van windparken op land.

5. Congestie management

Met betrekking tot de regeling voor congestie management werd verschillende malen verzocht meer voorrang te geven aan productie van 'groene' elektriciteit door te bepalen dat deze groene productie

bij congestie niet hoeft te worden afgeregeld (en er hiervoor geen transportprognoses hoeven te worden ingediend) zolang er voldoende grijze elektriciteit kan worden afgeregeld. Zodoende kunnen producenten van groene elektriciteit blijven produceren zolang voldoende grijze elektriciteit voor afschakeling beschikbaar is en worden producenten van groene elektriciteit pas met de administratieve lasten van het indienen van biedingen geconfronteerd als er onvoldoende grijze elektriciteit voorhanden is. Uit de opmerkingen is opgemaakt dat onvoldoende duidelijk was geregeld dat deelname van producenten van groene elektriciteit op vrijwillige basis plaatsvindt. Door vast te leggen dat een groene producent bij zijn bieding kan aangeven of zijn bod geaccepteerd moet worden als zijn categorie nog niet aan de beurt is om te worden afgeregeld is deze vrijwilligheid zeker gesteld. Daarnaast is naar aanleiding van verschillende opmerkingen de volgorde waarin wordt afgeschakeld verduidelijkt.

6. Verzoeken met betrekking tot beleidsneutrale hoofdstukken en regelingen die recent zijn geconsulteerd

In de consultatiereacties zijn verschillende voorstellen gedaan voor wijzigingen buiten de hoofdstukken inrichting en taken systeembeheer (4 en 5) en tariefregulering (6). Er is voor gekozen de andere hoofdstukken in deze tranche van de wetgevingsagenda STROOM beleidsneutraal over te nemen uit de huidige regelgeving en die lijn is in het ontwerpbesluit voortgezet. Reden hiervoor is dat het van belang is het aantal onderwerpen dat ter discussie staat overzichtelijk te houden en mede daardoor de herziening van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en de onderliggende regelgeving binnen de beschikbare tijd te kunnen uitvoeren. Met name ten aanzien van het transmissiesysteem op zee en het daarbij in het Energieakkoord afgesproken tijdspad is het namelijk van belang dat het wetsvoorstel en onderliggende regelgeving op 1 januari 2016 in werking kan treden. Daarnaast is in het ontwerpbesluit een aantal regelingen opgenomen die recent tot stand zijn gebracht en tijdens die totstandkoming een zelfstandige consultatieprocedure hebben doorlopen. Dit betreffen het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen, het Besluit congestiemanagement, het Besluit experimenten duurzame energieopwekking, het Besluit waardevaststelling netten voor elektriciteit en gas en het Besluit factuur, verbruiks- en indicatief kostenoverzicht energie. De inhoud van deze besluiten en de andere hoofdstukken dan 4, 5 en 6 zijn dus op gelijke wijze als bij het wetsvoorstel beleidsneutraal overgenomen uit de bestaande besluiten. De enige wijzigingen die zijn doorgevoerd zijn wijzigingen die voortkomen uit het stroomlijnen met Europese regelgeving of tussen elektriciteit en gas of wijzigingen die samenhangen met de hoofdstukken 4 tot en met 6. Andere voorgestelde wijzigingen worden op dit moment niet nader onderzocht of uitgewerkt. Dit betekent niet dat al een keuze is gemaakt in het wel of niet overnemen van de gedane suggesties en zeker niet dat wordt afgedaan aan de in de beleidsbrief STROOM aangekondigde wijzigingen. Dat volgt in de volgende fase; de afronding van de wetgevingsagenda STROOM. De verschillende constructieve suggesties die tijdens de consultatie zijn gedaan worden daarbij nader bekeken.